

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת דן אילוז

פ/25/3575

הצעת חוק העונשין (תיקון – הגנה על בסיסי צה"ל, שטחי אש, תחנות משטרה ומתקנים ביטחוניים),

התשפ"ג–2023

הוספת סעיף 2י34 1. בחוק העונשין, התשל"ז–1977¹, אחרי סעיף 1י34 יבוא :

2י34. (א) לא יישא איש כוחות הביטחון באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף מי שמתפרץ או נכנס לבסיס צה"ל, תחנת משטרה, שטח אימונים, שטח אש או מתקן ביטחוני, בכונה לבצע עבירה, או מי שמנסה להתפרץ או להיכנס כאמור.

(ב) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול אם –

(1) המעשה לא היה סביר בעליל, בנסיבות העניין, לשם הדיפת המתפרץ או הנכנס;

(2) איש כוחות הביטחון הביא בהתנהגותו הפסולה להתפרצות או לכניסה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים.

(ג) לענין סעיף זה, "איש כוחות הביטחון" – כל אחד מאלה :

(1) חייל כהגדרתו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו–1955²;

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.
² ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

- (2) עובד השירות כהגדרתו בחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002³ ;
- (3) שוטר כהגדרתו בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971⁴ או חבר המשמר כמשמעותו בסעיף 49 לפקודה האמורה ;
- (4) מתנדב בשירות הלאומי-אזרחי כהגדרתו בחוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד-2014⁵ או בשירות האזרחי כהגדרתו בחוק שירות אזרחי, התשע"ז-2017⁶, שהוצב לשירות במשטרת ישראל או בשירות הביטחון הכללי."

דברי הסבר

תופעה של פריצה לבסיסים צבאיים, למחסני נשק ולשטחי אש הפכה לתופעה נפוצה שמהווה חיזוק משמעותי לעבירות של פשיעה וטרור ומסכנת את שלום הציבור. ממסמך שגובש בצה"ל מיום 9.2.2021 במענה לבקשת חופש המידע, עולה כי על פי הנתונים הקיימים בצבא אלפי כלי נשק נגנבים מצה"ל מדי שנה וייתכן כי ההיקפים אף נרחבים יותר. עוד עולה מהמסמך כי מלבד עצם מחדל הגניבות, בצה"ל לא מתבצע מעקב מסודר ולא עלה בידי גורמי הצבא להתחקות אחר הנתונים ביחס לאמל"ח עד לשנת 2015, ועל פרטי כלי הנשק והמכלולים שנגנבו לפני 2013.

תופעת זו אף גבתה את חיי קציני אגוז אופק אהרון ואיתמר אחרר זכרוןם לברכה, בתאונת ירי שהתרחשה עת שחיפשו אחר אמצעי לראיית לילה שנלקח מבסיסים. אירוע חריג נוסף אירע לפני כשלוש שנים, במהלכו קצין הבחין במספר חשודים בגניבה משטחי האש בבסיס צאלים וביצע אחריהם מרדף עד פאתי הכפר אליו הגיעו. שם הוא נעצר בידי מספר כלי רכב שהמתינו לו והתגודדו סביבו. לבסוף התקרית הסתיימה ללא נפגעים, ובעקבותיה חידדו מפקדי המרכז לאימוני יבשה בצאלים כי אסור לבצע מרדף אחרי גנבי ציוד.

עקב הימנעות של חיילים רבים מחתירה למגע בזמן אמת מחשש להסתבכות פלילית או בשל הנחיות סותרות מהמפקדים, בשנת 2021 תוקנו הוראות פתיחה באש של צה"ל על גנבי אמל"ח, והורחבה האפשרות של הלוחמים לירות בגנבי אמצעי לחימה משטחי אימונים, אך יחד עם זאת הירי הוגבל לרגליים בלבד.

במסגרת תיקון זה מוצע לעגן בחקיקה כי אנשי כוחות ביטחון לא יישאו באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מידי כדי להדוף מי שמתפרץ או נכנס לבסיס צה"ל, לתחנת משטרה, לשטחי אימונים, לשטחי אש ולמתקן ביטחוני, בכוונה לבצע עבירה, או מי שמנסה להתפרץ או להיכנס כאמור, וזאת תוך קביעת סייגים ברורים לתחולת ההגנה.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת יצחק קרויזר (פ/3326/25) ועל ידי חבר הכנסת אלמוג כהן (פ/3393/25). הצעת החוק זהה לפ/3393/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בתמוז התשפ"ג (26.06.2023)

³ ס"ח התשס"ב, עמ' 179.

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח 17, עמ' 390.

⁵ ס"ח התשע"ד, עמ' 354.

⁶ ס"ח התשע"ז, עמ' 632.